

*NÖVÉNYEGÉSZSÉGÜGYI KÉSZENLÉTI TERV A
POPILLIA JAPONICA FELSZÁMOLÁSÁRA*

2025

Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal

Növényegészségügyi Osztály

Tartalomjegyzék

1. FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK	2
2. A POPILLIA JAPONICA FELSZÁMOLÁSÁRA VONATKOZÓ KÉSZENLÉTI TERV CÉLJA ÉS ÉLETBE LÉPÉSE	3
3. JOGSZABÁLYI ALAPOK ÉS SZABVÁNYOK	4
4. FELADATOK ÉS FELELŐSÖK MEGHATÁROZÁSA	5
5. A KÁROSÍTÓ TERJEDÉSÉNEK MEGAKADÁLYOZÁSÁRA ÉS FELSZÁMOLÁSÁRA KIDOLGOZOTT ELJÁRÁS	6
5.1 Intézkedések a <i>Popillia japonica</i> gyanúja esetén	6
5.1.1 Vállalkozók és magánszemélyek által hozott intézkedések	6
5.1.2 Hatósági intézkedések	6
5.1.3 A károsító azonosítása	7
5.2 Intézkedések megerősített vizsgálati eredmény alapján	9
5.2.1 Vállalkozók és magánszemélyek által végrehajtott intézkedések	9
5.2.2 Hatósági intézkedések	9
5.3 Jelentési kötelezettség	13
5.4 Kommunikációs tevékenység	14
5.5 Képzés	14
5.6 Az intézkedések befejezése	14
6. FORRÁSOK BIZTOSÍTÁSA	16
7. A HATÓSÁGI INTÉZKEDÉSEK FELÜLVIZSGÁLATA	17
<i>A készenlégi terv érvényessége .....</i>	<i>17</i>
1. melléklet: Szakmai-tudományos ismeretek a <i>Popillia japonica</i> rovarfajról	18
2. melléklet: Hatósági mintavétel	22
3. melléklet: A „meghatározott növények” behozatalának és szállításának ellenőrzése	24
4. melléklet: Elérhetőségek	25
Központi hivatalok	25
Tudományos szervezetek	25
Szakmai, -szakmaközi szervezetek és egyesületek	25
Egyetemek	26

1. FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK

Jelen fejezet a *Popillia japonica* elleni védekezéssel kapcsolatos alapvető fogalmakat határozza meg, amelyek a Készenléti Tervben alkalmazott kifejezések egységes értelmezését biztosítják.

1. „meghatározott károsító”: *Popillia japonica* Newman;
2. „gazdanövények”: ültetésre szánt növények a növény életképességének fenntartását célzó természetközeggel, a szövettenyésztetben levő növények és a vízi növények kivételével;
3. „meghatározott növények”: az ültetésre szánt növények a növény életképességének fenntartását célzó természetközeggel, a szövettenyésztetben levő növények és a vízi növények kivételével; ezek az *Acer* spp., az *Actinidia* spp., az *Aesculus* spp., az *Alcea* spp., az *Alnus* spp., az *Althaea* spp., az *Ampelopsis* spp., az *Aronia* spp., az *Artemisia* spp., az *Asparagus* spp., az *Berchemia* spp., a *Betula* spp., a *Carpinus* spp., a *Castanea* spp., a *Clethra* spp., a *Convolvulus* spp., a *Corylus* spp., a *Crataegus* spp., a *Cyperaceae* spp., a *Dioscorea* spp., a *Fallopia* spp., a *Filipendula* spp., a *Fragaria* spp., a *Glycine* spp., a *Hibiscus* spp., a *Humulus* spp., a *Hypericum* spp., a *Juglans* spp., a *Kerria* spp., a *Lagerstroemia* spp., a *Lythrum* spp., a *Malus* spp., a *Malva* spp., a *Medicago* spp., a *Melia* spp., a *Morus* spp., az *Oenothera* spp., a *Parthenocissus* spp., a *Persicaria* spp., a *Phaseolus* spp., a *Platanus* spp., a *Poaceae* spp., a *Populus* spp., a *Prunus* spp., a *Pteridium* spp., a *Pyrus* spp., a *Quercus* spp., a *Reynoutria* spp., a *Rheum* spp., a *Ribes* spp., a *Robinia* spp., a *Rosa* spp., a *Rubus* spp., a *Rumex* spp., a *Salix* spp., a *Sassafras* spp., a *Smilax* spp., a *Solanum* spp., a *Sorbus* spp., a *Tilia* spp., a *Toxicodendron* spp., a *Trifolium* spp., az *Ulmus* spp., az *Urtica* spp., a *Vaccinium* spp., a *Vitis* spp., a *Wisteria* spp. és a *Zelkova* spp.
4. „visszaszorítás céljából körülhatárolt terület”: olyan terület, ahol a meghatározott károsító nem számolható fel;
5. „károsítófelderítési adatlap”: a *Popillia japonica* károsítóra vonatkozó, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (European Food Safety Authority, EFSA - a továbbiakban: EFSA) által kiadott adatlap (Pest Survey Card);
6. „a növénykárosítók statisztikailag megbízható és kockázatalapú felderítésére vonatkozó általános iránymutatás”: az EFSA „Általános iránymutatás a növénykárosítók statisztikailag megbízható és kockázatalapú felderítéséhez” című kiadványa.

2. A *POPILLIA JAPONICA* FELSZÁMOLÁSÁRA VONATKOZÓ KÉSZENLÉTI TERV CÉLJA ÉS ÉLETBE LÉPÉSE

A *Popillia japonica* (Newman, 1838) az Európai Unió tagállamai számára az egyik legsúlyosabb veszteségekkel fenyegető rovarfaj. Az imágó zöld növényi részekkel és gyümölcsökkel, míg a lárva fűfélék és zöldségnövények gyökereivel táplálkozik. A *Popillia japonica* terjedésének megakadályozására szolgáló Növényegészségügyi Készenléti Tervet (a továbbiakban: *Popillia japonica* NKT) a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (továbbiakban: Nébih) Növényvédelmi és Borászati Igazgatósága (továbbiakban: Nébih NBI) dolgozta ki, és az Agrárminisztérium hagyta jóvá a fertőzési esetek felszámolására.

A *Popillia japonica* egy szélsőségesen polifág kártevő, több mint 300 gazdanövénye ismert. Közülük sok elterjedt az EU-ban is, jelentős károkat okozhat például a szőlő- és gyümölcsstermesztésben, a kertészetben, a szántóföldi kultúrákban, a kertekben és a közterületi zöldterületeken (főleg a sport- és golfpályákon), de akár erdőkből is. A rovar biológiájáról, gazdanövényeiről, földrajzi elterjedéséről és terjedési módjáról bővebben az 1. melléklet nyújt tájékoztatást.

Jelenleg nincs ellene védekezési eljárás, ezért növényeinket csak hatósági intézkedésekkel védhetjük meg. Az EU-ban először 2014-ben, Észak-Olaszországban észlelték a rovar, és azóta több helyről jelentettek fertőzést, komoly erőfeszítéseket téve a felszámolására.

A Magyarországon még nem észlelt rovarfaj behurcolásának kockázata magas, ezért a legjobb stratégia a megelőzés. Terjedésében elsősorban az ültetésre szánt gazdanövényekkel együtt szállított ültetőközeg játszik szerepet.

A *Popillia japonica* elleni intézkedések megállapításáról szóló [2020/1201 \(EU\) rendelet 3. cikkével](#) összhangban kidolgozott készenléti terv célja, hogy

- tudatosítsa a károsító jelentette potenciális veszélyt és segítse az érintetteket a tünetek megismerésében;
- szolgáljon útmutatásul arra vonatkozóan, hogy mit kell tenni a tünetek észlelésekor;
- biztosítsa minden érdekelt megfelelő tájékoztatását a fertőzési helyzetről;
- felkészítse a hatósági szakembereket a hatékony és azonnali fellépésre;
- elősegítse a károsító terjedésének megakadályozását az észlelt fertőzésére történő gyors és hatékony reagálás biztosításával.

A *Popillia japonica* NKT az Általános Növényegészségügyi Készenléti Tervvel (ÁNKTK) együtt alkotja a Növényvédelmi Szervezet Módszertani Kézikönyvének részét. Szükség szerint időről időre felül kell vizsgálni.

A készenléti tervek alkalmazásának kezdete

A *Popillia japonica* terjedése elleni Készenléti Terv végrehajtása akkor veszi kezdetét, amikor felmerül a gyanú a károsító magyarországi jelenlétére, vagy amikor hatóságilag megerősítik a jelenlétet. Az ÁNKTK tartalmazza azokat az eseteket, amikor a más országból érkező szállítmányok esetében nem szükséges a Készenléti Terv életbe léptetése.

3. JOGSZABÁLYI ALAPOK ÉS SZABVÁNYOK

A bejelentési kötelezettség alá tartozó karantén károsító szerepel az Európai Unió tagállamainak közös karantén listáján, a 2019/2072/EU rendelet II B mellékletében. A károsító besorolása azt jelenti, hogy bármely növényen, növényi terméken előfordulva intézkedésköteles, behurcolása és terjesztése tilos, ugyanakkor már ismerten előfordul az Unió egyes területein.

A *Popillia japonica* NKT-ben leírt intézkedések Magyarország területére vonatkoznak és kötelezően végrehajtandók.

A *Popillia japonica* rovarfaj, csakúgy, mint az összes kiemelt károsító elleni védelem jogszabályi alapját az ÁNKNT tartalmazza.

Az abban felsoroltakon túlmenően az e károsítóra érvényes legfontosabb jogszabály a Bizottságnak a *Popillia japonica* Unió területére történő behurcolásának, Unión belüli elterjedésének megelőzését célzó intézkedések megállapításáról szóló **(EU) 2023/1584 végrehajtási rendelete** (2023. augusztus 1., továbbiakban: Popillia-rendelet). Az előírások szakmailag az Európai és Mediterrán Növényvédelmi Szervezet (European and Mediterranean Plant Protection Organization, EPPO, továbbiakban: EPPO) *Popillia japonica* elleni **EPPO PM 9/21 szabványban** leírt nemzeti ellenőrzési programján alapulnak. A felderítéshez nyújt tudományos ismereteket az EFSA 'Pest survey card' (<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.2903/sp.efsa.2019.EN-1749>) című károsító-specifikus-, valamint a károsítók statisztikailag helytálló és kockázat alapú felderítésének útmutatója (<https://www.efsa.europa.eu/en/supporting/pub/en-1919>).

A károsító diagnosztizálására az említett rendeletben felsorolt módszereket kell alkalmazni, az **EPPO PM 7/74 és 7/77(1)** szabványainak módszerleírásai szerint.

4. FELADATOK ÉS FELELŐSÖK MEGHATÁROZÁSA

A *Popillia japonica* elleni védekezés fő elemei az országos éves felderítési program, amely a rovar jelenlétét hivatott feltárni, valamint a kártevő korai kimutatása és felszámolása a fertőzött növények megsemmisítésével. A terjedés megelőzésére a fogékony növények kiszállítását korlátozzák a fertőzött területekről.

A Nébih NBI és a Szükséghelyzeti Munkacsoport feladat- és felelősségkörét az ÁNK 3. pontja és 1. melléklete adja meg. Az ott felsoroltakon kívül a *Popillia japonica* felszámolási programjának különböző szakaszaiba az intézkedések végrehajtásával kapcsolatos konzultációkhoz a következő szervezeteket szükséges bevonni:

Központi hivatalok:

- Agrárminisztérium - Erdőkért és Földügyekért Felelős Államtitkárság és Élelmiszergazdaságért és Agrárszakképzésért Felelős Államtitkárság
- nemzetipark-igazgatóságok (Agrárminisztérium irányítása alatt)
- Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály (Pest Vármegyei Kormányhivatal része)
- Nébih
- Vármegyei Kormányhivatalok
- Nemzeti Földügyi Központ

Tudományos szervezetek

- Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézete (ERTI)

Szakmai, szakmaközi szervezetek, egyesületek, cégek

- Magyar Díszkertészek Szakmaközi Szervezete
- Magyar Díszfaiskolások Egyesülete
- Országos Erdészeti Egyesület
- Budapesti Közművek Főkert Nonprofit Zrt.
- Nemzeti Agrárgazdasági Kamara
- Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara
- Növényvédelmi Szövetség

Egyetemek

- Soproni Egyetem
- Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
- Szegedi Tudomány Egyetem
- Debreceni Egyetem
- Széchenyi István Egyetem

A fenti szervezetek felelős képviselőinek neve és elérhetősége a 4. mellékletben szerepel.

5. A KÁROSÍTÓ TERJEDÉSÉNEK MEGAKADÁLYOZÁSÁRA ÉS FELSZÁMOLÁSÁRA KIDOLGOZOTT ELJÁRÁS

A *Popillia japonica* gyanított és megerősített jelenléte esetén követendő eljárás megfelel az ÁNKTE pontjában és az ott hivatkozott 4. és 5. számú mellékletben leírtaknak. Ez a fejezet tartalmazza a *Popillia japonica*-hoz kapcsolódó konkrét intézkedéseket.

5.1 Intézkedések a *Popillia japonica* gyanúja esetén

Az ÁNKTE-ben leírtak szerint bárki is észlelte, be kell jelentenie az illetékes vármegyei kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Osztályának (továbbiakban: ha) a *Popillia japonica* okozta fertőzés gyanúját.

Fertőzésre gyanúsnak tekintendő az a növény,

- amelynek lombja részlegesen vagy teljesen hiányzik,
- amelynek levelein vázasítás látható (csak a levélerek maradtak meg, az érközök hiányoznak) és a megmaradt részek megbarnultak,
- amely növényen kiterjedt kártétel figyelhető meg a virágszirmokon vagy a levélereken.

Továbbá a növények külső jelek nélkül vagy tünetmentesen is megfertőződhetnek.

5.1.1 Vállalkozók és magánszemélyek által hozott intézkedések

A *Popillia japonica* okozta fertőzés gyanújának esetén vállalkozói és magánszemélyi intézkedésekre – köztük a legfontosabbra, a haladéktalan bejelentési kötelezettségre – az ÁNKTE 4.1.1. pontjában leírtak érvényesek. Az érintett vállalkozó(k)nak és magánszemély(ek)nek együtt kell működniük az illetékes vármegyei NTO-val és végre kell hajtaniuk annak előírásait.

5.1.2 Hatósági intézkedések

Gyanú esetén első a hatósági mintavétel, melyet a 2. számú melléklet részletez. Az adott körülményektől függően meg kell tenni a kezdeti növényegészségügyi intézkedéseket. Fontos szempont, hogy fennáll-e a *Popillia japonica* természetes terjedésének vagy ember általi terjesztésének kockázata. A fertőzésnek mindaddig csak a gyanúja áll fenn, amíg a Nébih Élelmiszerlánc-biztonsági Laboratórium Igazgatóság Növény-egészségügyi Nemzeti Referencia Laboratórium budapesti telephely (továbbiakban: Laboratórium) el nem végzi a rovarhatározást. Az elvégzett vizsgálatok során a pozitív eredményű teszt megerősíti a fertőzés tényét vagy a fertőzés gyanúja negatív vizsgálati eredmény alapján elutasítható.

Amennyiben megvan az első pozitív vizsgálati eredmény, helyzettől függően az ÁNKTE 4.1.2. pontjában felsorolt növényegészségügyi intézkedéseket a *Popillia japonica* terjedésének megakadályozása érdekében az illetékes vármegyei NTO-nak el kell végezni.

A fertőzés gyanújával érintett létesítményeket/területeket növényegészségügyi zárlat alá kell vonni, ahol kötelező a higiéniai intézkedések végrehajtása. Az illetékes vármegyei NTO-nak forgalmi korlátozásokat kell bevezetnie növények és egyéb feltehetően fertőzött anyagok

elszállításának megakadályozása érdekében, és az illetékes vármegyei NTO-nak további hatósági mintavételt kell elrendelnie, a fertőzés gyanított eredetét és terjedését ki kell vizsgálnia.

Szabályozni kell a területre való ki- és bejutást, illetve a területhasználat jogait (pl. a cég alkalmazottai, ügyfelek, lakosság esetében), amely magában foglalhatja a belépési és kilépési ellenőrzések bevezetését, valamint a területen tartózkodók számára előírt szigorú higiéniai protokollt.

A fertőzési gyanú esetén minden érintett személyt (vállalkozókat, magánszemélyeket, felügyelőket stb.) tájékoztatni kell a *Popillia japonica* jelentette kockázatokról. Az ÁNK 3.3 pontja alapján a Nébih feladata a Szükséghelyzeti Munkacsoport összehívása, valamint szükség esetén a kapcsolatfelvétel a többi vármegyei NTO-val.

5.1.3 A károsító azonosítása

A károsító előfordulására utaló tünetek és jelek

A *Popillia japonica* imágója a gazdanövény levelein kezd táplálkozni, a levél szélétől vagy felső részétől haladva lefelé, miközben a levélerek között mozog, ami a levelek vázasításához vezet. A súlyosan károsodott levelek gyakran megbarnulnak és lehullnak. A virágszirmokon vagy finom levélerekkel rendelkező növények esetében a kártétel terjedelme jelentős és hasonló a lepkehernyók okozta károsításhoz. Kukoricakultúrákban a *P. japonica* a torzsavirágzat bibeszálait fogyasztja, ami a csökkent beporzáshoz vezet. Ennek következményeként a kukoricaszemek nem fejlődnek ki, vagy ha mégis, akkor deformálódnak.

A lárva különféle gazdanövények gyökereivel táplálkozik. Fűféléknél a kártétel kezdetben elvékonyodott, megsárgult és hervadt fűfoltokban nyilvánul meg, amelyek idővel megnagyobbodnak. A tünetek azonban nem specifikusak. Azokat a legelőket vagy füves területeket kedvelik elsősorban, ahol nedves a talaj. Másodlagos kártétel akkor következik be, amikor például a vaddisznók vagy a madarak feltúrják a földet a pajorok után kutatva.

1. ábra. *Popillia japonica* imágó károsításának tünetei (felső kép)
és a lárvája (alsó kép) (Forrás: EPPO Global DataBase)

Diagnosztikai vizsgálatok

A növények *Popillia japonica*-fertőzöttségének igazolására morfológiai és/vagy molekuláris vizsgálatot szükséges lefolytatni. A rovar bármely stádiumú egyedének DNS-barcoding módszerrel történő azonosítását az **EPPO PM 9/21** számú szabványleírás szerint végzi a Laboratórium. A rovarmorfológiai vizsgálatot (a késői lárvastádiumú és a kifejlett rovarral) az **EPPO PM 7/74** számú szabványleírás szerint végzi a Laboratórium, a diagnózist dr. Csóka György, a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet (ERTI) Erdővédelmi Osztályának vezetője vizsgálja felül.

A peték, a korai stádiumú vagy sérült lárvák, valamint a bábok azonosítását molekuláris módszerrel kell végezni. Ugyanez alkalmazható a kései stádiumú lárvák és a kifejlett rovarok morfológiai azonosításának kiegészítéseként. E molekuláris biológiai vizsgálatok mindegyikét a Laboratórium folytatja le.

5.2 Intézkedések megerősített vizsgálati eredmény alapján

5.2.1 Vállalkozók és magánszemélyek által végrehajtott intézkedések

Az ÁNKT 4.2.1. pontjával összhangban a vállalkozóknak a [2016/2031/EU rendelet 14. cikke](#), magánszemélyeknek a [15. cikke](#) alapján kell végrehajtaniuk az illetékes vármegyei NTO-val egyeztetett vagy annak előírásai szerinti intézkedéseket.

5.2.2 Hatósági intézkedések

A *Popillia japonica* jelenlétének megerősítése után az illetékes vármegyei NTO-nak az ÁNKT 4.2.2. pontja szerint kell végrehajtania a hatósági intézkedéseket. Tájékoztatnia kell a fertőzéssel potenciálisan érintett vállalkozókat és a nyilvánosságot, valamint azonnal ki kell dolgoznia a **Cselekvési tervet** és az érintett vállalkozók rendelkezésére kell bocsátania. Ekkor már a **Szükséghelyzeti Munkacsoport is** megkezdte működését.

A *Popillia*-rendelet I. melléklete szerint a **felszámolási intézkedések** vonatkoznak minden ültetésre szánt növényre az Unió területén belüli szállítás során, amelyek a felsorolt nemzetségekhez és fajokhoz tartoznak. Ezek közé sorolhatók azok a növények is, amelyek életképessége természetközegben fenntartott, kivéve a vízi növényeket és a szövettenyésztésben lévőket. Ezek az ún. „**meghatározott növények**”.

A **felderítéseket** a *Popillia japonica* esetleges jelenlétének kiderítésére a *Popillia*-rendelet [3. cikkének \(4\) bekezdésével](#) és [7. cikkével](#) összhangban a „**meghatározott növényeken**” kell végezni.

A felderítések tervezéséhez és kivitelezéséhez az EFSA interaktív *Popillia* felderítési útmutatója (Survey card) használható fel:

<https://efsa.maps.arcgis.com/apps/instant/filtergallery/index.html?appid=fe5cb24504f74af7839012586d61587b>

<https://storymaps.arcgis.com/stories/bc3788e880124214afaf8687c01144e3>

5.2.2.1 A körülhatárolt terület kialakítása

Ha a Laboratórium hivatalosan megerősíti a károsító jelenlétét, az illetékes vármegyei NTO-nak azonnal **ideiglenesen körülhatárolt fertőzött területet** kell kialakítania a fertőzött növények, továbbá minden olyan „meghatározott növény” körül, amely a fertőzött növények körüli **1 kilométer sugarú körben** valószínűleg megfertőződhet. Visszaszorítás céljából legalább **3 kilométer szélességű védősávot** kell kijelölni. Ez az ideiglenesen körülhatárolt fertőzött terület, amelyet a rovarfaj terjedési képességét figyelembe véve legalább **5 km széles pufferzóna** és a rovar visszaszorításának céljából **15 km szélességű védősáv** vesz körül. A ténylegesen fertőzött terület elhelyezkedését és nagyságát a fertőzést körülhatároló felderítés lehető legrövidebb időn belüli elvégzésével kell meghatározni a 2. mellékletben leírtak szerint. Ha az ennek alapján kialakítandó pufferzónák átfedik egymást, azok összevonásával egyesített pufferzónát kell kialakítani.

Ha a [Popillia-rendelet 5. cikk \(6\) bekezdésével](#) összhangban a Nébih NBI és az illetékes vármegyei NTO megállapítja, hogy a rovar felszámolása lehetséges, a pufferzóna 1 km-nél nem kisebb szélességűre csökkenthető.

Nem szükséges kialakítani körülhatárolt területet a *Popillia*-rendelet [6. cikkének \(1\) bekezdése](#) szerint a károsító elszigetelt előfordulásai esetén, amennyiben a következő feltételek együttesen teljesülnek és azok teljesülése megfelelően bizonyítható:

- a) bizonyíték van arra, hogy a rovar nem szaporodott el és
- b) olyan elszigetelt észlelésről van szó, amely várhatóan nem vezet a károsító megtelepedéséhez vagy
a növények a területre történő bejuttatásuk előtt fertőződtek meg.

Ebben az esetben a *Popillia*-rendelet [6. cikkének \(2\) bekezdése szerinti a\)–f\) pontok](#) összhangban, az illetékes vármegyei NTO a *Popillia japonica* azonnali felszámolása és terjedésének gyors megakadályozása érdekében meghozza az alábbi intézkedéseket:

Az illetékes vármegyei NTO-nak a rovar teljes életciklusa alatt alapos felderítést kell végeznie, minimum 4 egymást követő év során a fertőzött növények vagy a rovar előfordulási helye körüli legalább 1 km szélességű területen. A fertőzött növényanyagokat az illetékes vármegyei NTO-nak meg kell semmisítenie és a növények be- és kiszállításának visszakövetésével ki kell derítenie a fertőzés eredetét. Ezeket a növényeket a fertőzöttség bármilyen jele esetén megsemmisítéssel járó célzott mintavétellel kell megvizsgálni. A *Popillia japonica* jelentette veszélyre fel kell hívni a nyilvánosság figyelmét, és meg kell hozni minden olyan intézkedést, amely a rovar mielőbbi felszámolását célozza. Ehhez az ISPM 9. és az ISPM 14. szabványokban foglalt elvek szerinti integrált növényvédelmi megközelítést kell alkalmazni. Fontos, hogy a lakosság körében már a kezdeti szakaszban is biztosítsunk megfelelő publicitást (például szórólapok útján), ezzel javítva a korai felismerés esélyét és bevonva az állampolgárokat a megfigyelési folyamatba.

A körülhatárolt terület létrehozásáról, módosításáról, valamint a kialakításától való eltekintés indokairól a *Popillia*-rendelet [11. cikke](#) megfelelően az EUOPHYT-Outbreaks alkalmazásban, a felderítések eredményeiről pedig azok összegzésekor azonnal, táblázatos formában, a Nébih NBI-nek külön jelentésben kell tájékoztatnia a Bizottságot.

5.2.2.2 A körülhatárolt terület megszüntetése

Akkor szüntethető meg a körülhatárolás a *Popillia*-rendelet [8. cikke](#) összhangban, ha a *P. japonica* jelenlétét legalább egy életciklusa és egy további év során, összesen legalább négy egymást követő évben nem mutatta ki az illetékes vármegyei NTO a körülhatárolt területen. A megszüntetésről a Nébih NBI az EUOPHYT-Outbreaks-rendszerben értesíti a Bizottságot és a többi tagállamot.

5.2.2.3 A körülhatárolt terület számbavétele

Az ÁNKT vonatkozó részében leírtak alapján az illetékes vármegyei NTO-nak meg kell határoznia a *Popillia japonica* bekerülését és megtelepedését elősegítő **kockázatos tevékenységeket és helyszíneket**.

A kockázatos helyszínek:

- azok a faiskolák, kereskedő cégek és kertészeti központok, amelyek olyan országokból importálnak gazdanövényeket, ahol a *Popillia japonica* előfordul,
- kertészeti központok környékén lévő kertek és parkok,
- szállításnál a fertőzött területeket összekötő autópályák parkolói és a vasútvonalak csomópontjai, a rovarral fertőzött országokból érkező árukat fogadó repülőterek,
- turisztikai központok környékén lévő gazdanövény-kultúrák, sportpályák üzemeltetői, kertek és parkok (EFSA, 2019),
- korábbi fertőzési esetek környéke.

5.2.2.4 Felszámolási intézkedések a körülhatárolt területen

A [Popillia-rendelet 9. cikk \(1\) bekezdésének](#) megfelelően az illetékes vármegyei NTO-nak az alábbi intézkedéseket kell meghoznia:

a) Az imágó ellen

A védekezési módszerek közé tartozik egy olyan feromoncsapdázás alkalmazása, amely biztosítja a károsító „vonz és elpusztít” stratégiával történő megsemmisítését. Az imágók jobbra nappali aktivitásúak, így a fénycsapdák sem monitoring céljából sem tömeges csapdázásra nem látszanak alkalmasnak. Emellett a kézi befogás is lehetséges, amely során gondoskodni kell a rovar megfelelő módszerekkel történő elpusztításáról. További védekezési forma a növények növényvédőszeres kezelése, valamint a biológiai védekezés, például entomopatogén gombák vagy más hatékony biológiai ágensek alkalmazása. Végül bármely egyéb, tudományosan bizonyított hatékonyságú intézkedés is bevezethető a japán cserebogár ellen.

b) A lárva ellen

A védekezési intézkedések közé tartozik a lárvák jelenlétének észlelése esetén a talaj megfelelő kezelése, valamint a biológiai védekezés (például entomopatogén gombák, fonálférgék vagy más biológiai megoldások alkalmazása). Ezen védekezés hatékonysága egyelőre kétes. Továbbá tilos a gyepterületek öntözése a kifejlett imágók talajból való kikelése és repülési időszaka alatt, mivel a talajban élő lárvák és bábok fejlődéséhez nedvességre van szükség. Az öntözés ugyanis segítheti a kártevők peterakását és fejlődési ciklusát (pete, pajor, bábozódás), ami hozzájárulhat a populáció növekedéséhez. A lárvák elpusztítására talajforgatást is alkalmazhat az illetékes vármegyei NTO a megfelelő évszakokban, és szükség esetén a súlyosan fertőzött gyepterületek helyi megsemmisítése is indokolt.

c) Repülési időszakban

Különleges intézkedéseket kell bevezetni a repülőtereken, kikötőkben és vasútállomásokon, hogy a *Popillia japonica*-t távol tartsák a légi járművektől, hajóktól, vonatoktól és országúti

forgalomtól. Ezeket az egyedi kockázatkezelési eljárásokat írásban kell közölni a Bizottsággal és a többi tagállammal. Továbbá tilos a kezeletlen növényi hulladék fertőzött területen kívülre történő szállítása, kivéve, ha azt zárt járművekben szállítják, zárt létesítményben tárolják és komposztálják a fertőzött területen kívül.

d) A körülhatárolt területen végzett éves felderítések

A körülhatárolt területen végzett felderítéseknek az illetékes vármegyei NTO a [Popillia-rendelet 3. cikkével](#) összhangban, növénykárosítók statisztikailag megbízható és kockázatalapú felderítésére vonatkozó általános iránymutatásán kell alapulniuk. Az illetékes vármegyei NTO a felderítések kidolgozásánál a RiBESS+ általános iránymutatását veszi figyelembe.

A pufferzónában alkalmazott felderítési tervnek és a mintavételi rendszernek lehetővé kell tennie a fertőzött növények legalább 1 %-os arányú jelenlétének legalább 95 %-os megbízhatósággal történő kimutatását, beleértve a célzott, megsemmisítő mintavételt is. A pufferzónának a fertőzött területtel érintkező részében intenzívebb felderítés célszerű, akár minden egyes fogékony növény egyedi vizuális vizsgálatával. Ha a *Popillia*-mentesnek tekintett pufferzónában fertőzött növényt talál az illetékes vármegyei NTO, akkor azt azonnal jelenteni kell a Bizottságnak és módosítani a körülhatárolt területet.

A gazdanövényekre vonatkozó felderítésben a mintaszám meghatározására és a mintavétel tervezésére vonatkozó útmutató a 2. mellékletben szerepel.

e) A fertőzés lehetséges eredetének és esetleges terjedésének vizsgálása (áruforgalom nyomkövetése)

A fertőzöttség kivizsgálását el kell végezni a növények eredetének pontos visszakövetésével, valamint az adott növények fertőzöttségének vizsgálatával, többek között megsemmisítéssel járó célzott mintavétel útján.

A *P. japonica* okozta fertőzési esetek kivizsgálásánál is az ÁNKI-ben leírtak szerint kell eljárni. Nem szabad szem előtt téveszteni, hogy nem feltétlenül az első, pozitívnak talált növény az, amellyel bekerülhetett a károsító az adott területre. Ezért az összes „meghatározott” és fajra azonosított gazdanövénynek a fertőzés bekövetkezése körüli beérkezését és kiszállítását számba kell venni.

f) A vállalkozások ellenőrzése a körülhatárolt területen

A *Popillia japonica* okozta fertőzési esetek kezelésénél is az ÁNKI-ben leírtak szerint kell végezni a vállalkozók ellenőrzését.

g) A talaj legfelső rétegének vagy más potenciálisan fertőzött anyagok elszállításának tilalma

Alapvetően tilos az esetlegesen fertőzött anyagok elszállítása a körülhatárolt területről. Csak az illetékes vármegyei NTO által ellenőrzött, a 3. mellékletben leírtak szerint megfelelt „meghatározott növények” szállíthatók ki onnan és az adott fertőzött területekről a pufferzónákba.

h) Az eltávolítandó növények tulajdonosainak azonosítása, az eltávolítás rendjéről történő értesítés és a magánterületekre való belépésre vonatkozó eljárások részletes szabályai

A területek beazonosítása az ingatlankataster alapján történik, majd a haszonélvezeti és a földhasználati jog kerül meghatározásra. Ezek alapján lesz eldönthető az ügyfél személye.

Értesítés történhet személyesen a helyszínen a jegyzőkönyvben szereplő, jelen lévő ügyfél részére, de a döntést határozat formájában is közölni kell. Ha az ügyfél ismert, de nincs jelen a helyszínen, akkor a hivatalos döntést határozattal kell vele közölni. Ismeretlen vagy nagyon nagy számú ügyfél esetén hirdetmény útján lehet a döntést közölni. Bármilyen tulajdont érintő kérdésben hatósági döntést kell hozni. A szükségesség szerint, amennyiben a döntésről való tájékoztatás megküldése aránytalanul nagy időt jelentene, lehetőség van az ügyfél/ügyfelek távollétében is az érintett területre belépni, ott hatósági intézkedést végrehajtani. A területre való belépési jogot a [2012. évi XVII. törvény az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről](#) (Éltv. 44. § (1) a-g), a [2016. évi CL. törvény az általános közigazgatási rendtartásról](#) (Ákr.) és [383/2016. \(XII. 2.\) Korm. rendelet a növényegészségügyi feladatok végrehajtásáról](#) (383/2016. Korm. r.) biztosítja.

i) További intézkedések

Szükség esetén egyedi intézkedések hozhatók bármely olyan különleges helyzet vagy komplikáció megoldására, amelyről ésszerűen feltételezhető, hogy megakadályozza, gátolja, vagy esetleg késlelteti a felszámolást, különös tekintettel az összes fertőzött vagy fertőzés gyanús növény hozzáférhetőségére és megfelelő felszámolására vonatkozó intézkedésekre, függetlenül a növények előfordulási helyétől és attól, hogy köz- vagy magántulajdonban lévő területen találhatók-e, illetve az értük felelős személytől vagy szervtől.

Minden olyan további intézkedést meg kell hozni, amely hozzájárulhat az *P. japonica* fertőzés felszámolásához, ha az megfelel a növényegészségügyi intézkedésekre vonatkozó 9. és 14. számú nemzetközi szabványoknak (ISPM 9. és ISPM 14.).

j) Dokumentálás

A *Popillia japonica* felszámolási programjának végrehajtása során az ÁNKTK vonatkozó előírásai az irányadók. A körülhatárolt területen végzett ellenőrzések dokumentálását a [Popillia-rendelet III. mellékletben](#) található sablon szerint kell végezni.

5.2.2.5 Az Unió területén belüli szállítás

Az Unió területén belüli szállításról a 3. melléklet nyújt bővebb tájékoztatást.

A körülhatárolt területekről származó növények szállításának ellenőrzési adatait az illetékes vármegyei NTO-knak rögzíteniük kell. A Nébih ezeket is bekéri és felhasználja a Bizottságnak szóló, a körülhatárolt területekre vonatkozó éves jelentés elkészítéséhez.

5.3 Jelentési kötelezettség

A *Popillia japonica* előfordulásának kimutatásakor szükséges értesítések és további jelentések benyújtásának alapvető kötelezettségeit az ÁNKTK vonatkozó része tartalmazza.

A [Popillia-rendelet 11. cikke](#) szerint, a Nébih NBI-nek minden év április 30. napjáig jelentést kell tennie a Bizottságnak. Ez tartalmazza az előző évben végzett intézkedéseket, konkrétan a körülhatárolt területek kialakítását, módosítását és megszüntetését (5-8. cikk), továbbá a felszámolási intézkedéseket (9. cikk).

A jelentésben ki kell térni annak indoklására is, ha egyes fertőzött növényeknél, azok különleges társadalmi, kulturális vagy környezeti értéke miatt, a kivágás helyett alternatív intézkedéseket hoztak a *P. japonica*-nak az adott növényekről való esetleges terjedésének megakadályozására.

A [3. cikk](#) szerinti éves tagállami felderítésekről készített összefoglalót a [2016/2031. rendelet 9. és a 22. cikk](#) szerint, a körülhatárolt területeken történt felderítések eredményeit a [Popillia-rendelet III. mellékletében](#) található sablont használva kell jelenteni.

Az elvégzett felderítések eredményeit tartalmazó jelentést a [Popillia-rendelet III. melléklete](#) alapján kell elkészítenie az illetékes vármegyei NTO-nak, és beküldeni a Nébih NBI számára minden év március 31-ig.

Az illetékes vármegyei NTO növényegészségügyi felügyelőinek a mintavételekről készült jegyzőkönyveket folyamatosan fel kell tölteniük a TNAIR rendszerbe. Amennyiben végeztek ehhez kapcsolódó laborvizsgálatot, fel kell tölteni annak adatait az OÁIR és TNAIR rendszerekbe.

5.4 Kommunikációs tevékenység

A [Popillia-rendelet](#) és az új növényegészségügyi rendszer elveivel összhangban, a *Popillia japonica* előfordulásának észlelésekor fel kell hívni a fertőzéssel veszélyeztetett szektorok, valamint a nyilvánosság figyelmét a károsítóra és az általa okozott kárra. El kell készíteni a fertőzési eset bekövetkezésére vonatkozó hivatalos közleményt és a körülhatárolt terület térképét az azon belül található településekkel. Naprakészen kell tartani a *Popillia*-rendelet egységes szerkezetbe foglalt változatát a rovar összes gazdanövényének és a „**meghatározott növényeknek**” a listájával. A tájékoztatáshoz felhasználható információk e készenléti terv 1. mellékletében található.

5.5 Képzés

A *Popillia japonica* sikeres kimutatásának és leküzdésének alapja a személyi állomány képzése. A rendszeres program keretében minden növényegészségügyi felügyelőt fel kell készíteni a rovar jelentette potenciális veszélyre. Az intézkedések során a felügyelőket és a felszámolásba bevont személyeket meg kell ismertetni a végrehajtás módjával. A már bekövetkezett fertőzési esetek helyszínén célszerű szervezni képzést a többi vármegyei NTO számára a gyakorlatban hasznosítható tapasztalatok átadása érdekében.

Emellett kiemelten fontos a lakossági körben folytatott ismeretterjesztés, amely hozzájárulhat a rovar felismeréséhez és az ellene való hatékony fellépéshez, továbbá elősegíti a társadalmi felelősségvállalást és az együttműködést a fertőzési gócpontok felszámolásában.

5.6 Az intézkedések befejezése

Az intézkedéseket akkor kell befejezni, amikor a területen a körülhatárolás feloldását követő kötelező éves felderítések során nem mutatták ki ismét a *P. japonica* jelenlétét. Az éves felderítési tervben a korábbi körülhatárolt területet a *P. japonica* szempontjából kockázatos területként kell kezelni.

Ha a felszámolása már nem lehetséges a fertőzött területen, a Szükséghelyzeti Munkacsoport a [Popillia-rendelet 10. cikkével](#) összhangban dönt a visszaszorítási stratégiára való áttérésről. E döntést és annak indokait a Nébih NBI jelenti a Bizottságnak. A készletlenti terv a felszámolást célozza meg, és nem tartalmazza a visszaszorítási intézkedéseket.

6. FORRÁSOK BIZTOSÍTÁSA

A *Popillia japonica* okozta fertőzési esetek kezeléséhez szükséges erőforrásokat az ÁNKTK vonatkozó részében leírtak szerint kell biztosítani. A felderítések tervezéséhez és elvégzéséhez az EFSA statisztikailag helytálló és kockázat alapú általános útmutatóját kell használni.

Pénzügyi források

A *Popillia japonica* okozta fertőzési esetek kezeléséhez szükséges források nagysága jelentősen eltérhet a bekövetkezés körülményeitől, többek között a valószínűsíthető bekerülés, behurcolás és az észlelés között eltelt időszak hosszától, az észlelés zártterű vagy szabadföldi helyétől és az ott folytatott tevékenységek jellegétől, a körülhatárolt területeken működő vállalkozások számától függően. A felszámolási programban megsemmisített növények miatti kártalanítással együtt százmillió forintos nagyságrendű költséggel kell számolni.

A szükséges kapacitás

A fertőzési eset eredményes kezeléséhez rövid időn belül kell biztosítani további humán erőforrásokat is. Az ÁNKTK 2. melléklete szerint kell megtervezni a *Popillia japonica* fertőzési esetének kezelésére e készenléti tervben leírt konkrét intézkedések végrehajtásához szükséges időráfordítást és az ennek megfelelő személyi állományt. A megnövekedett munkaerőigény a fertőzött területet körülhatároló átfogó felderítésre, a fertőzött területen végzendő növények megsemmisítésére, valamint azok vizsgálatának elvégzésére koncentrálódik.

A közelmúltban történt behurcolás esetén, vagy ahol rendszeresen végeztek felderítést, 5-10 ezer minta vétele tervezhető. A fertőzött terület meghatározásához szükséges mintavételek számának tervezésére a 2. melléklet ad útmutatót. A következő években átlagosan 4-500 mintavétel várható körülhatárolt területen. Amint megtörténik a *Popillia japonica* megerősített azonosítása, haladéktalanul növelni kell a hatósági laboratóriumban rendelkezésre álló humán és pénzügyi kapacitást. Ezt az intézkedések érvényességi ideje alatt biztosítani kell. Az intézkedések végrehajtásához megfelelő együttműködést kell kialakítani az adott település felelős vezetőségével a felszámolási intézkedések, pl. fakivágás végrehajtása érdekében.

7. A HATÓSÁGI INTÉZKEDÉSEK FELÜLVIZSGÁLATA

Az intézkedések hatékonysága az éves felderítések eredményeivel mérhető. Abban az esetben, ha látható, hogy nem sikerült elérni a *Popillia japonica* kívánt felszámolását, a Szükséghelyzeti Munkacsoportnak felül kell vizsgálnia és módosítania kell az intézkedéseket.

A készenléti terv érvényessége

A *Popillia japonica* felszámolására vonatkozó készenléti terv érvényét veszti, amennyiben a készenléti terv elkészítésére vonatkozó jogszabályi előírások hatálya megszűnik. E készenléti tervet a Nébih NBI évente szükség szerint felülvizsgálja, valamint a *Popillia japonica* jelenlétének hazai kimutatása esetén aktualizálja.

1. melléklet: Szakmai-tudományos ismeretek a *Popillia japonica* rovarfajról

A kártevő jellemzői

A *Popillia japonica* a *Scarabaeidae* családba, azon belül a *Rutelinae* alcsaládba tartozik. A rovar Észak-Japánban és Oroszország távol-keleti részéről származik. 1911-ben hurcolták be Észak-Amerikába, és az USA-ban komolyabb kártevővé vált, mint származási területén. Erősen polifág kártevő, az imágók számos vadon élő, kultúr- és dísznövény fajjal táplálkoznak. Gazdanövényköre 79 családból, és több mint 300 fajból áll.

A *Popillia japonica*-nak általában évente egy nemzedéke fejlődik ki, de fő elterjedési területének északi határán akár két évig is eltarthat az életciklus teljes lefutása (a megfigyelt bizonyítékok és hőösszeg számítások szerint). A lárvafejlődés, a peték kikelése, a későbbi párzás és a peterakás a földrajzi szélességtől és az adott év hőmérsékletétől függően változik.

Észak-Olaszországban a kifejlett egyedek késő tavasszal (május végétől június elejéig) kelnek ki, és felmásznak vagy rárepülnek az alacsony növekedésű gazdanövényeik lombzatára. Az imágó átlagos élettartama 30-45 nap, június és szeptember között észlelhető. A felnőtt egyedek rajzáscsúcsa július közepére tehető, ezt követően a hónap végére jelentős állománycsökkenés következik be. A kifejlett egyedek csoportosulása változó.

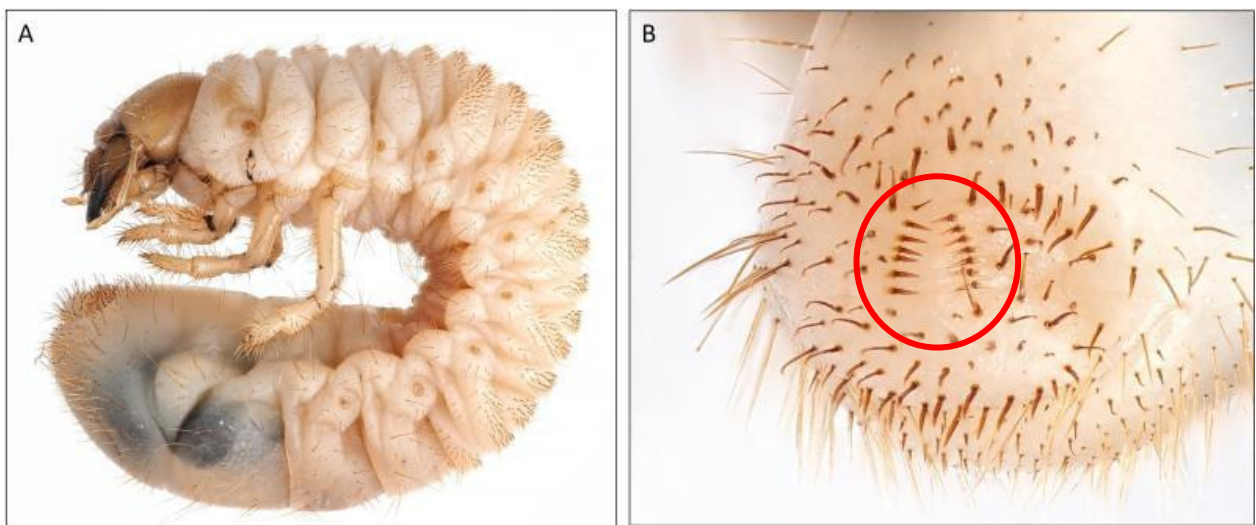
Az Egyesült Államokban a repüléshez optimális hőmérséklete 29 és 35°C között van. Ha azonban megzavarják őket, a kifejlett egyedek 21°C-on is repülnek. A párosodást követően a nőtények 10 cm-es mélységig a talajba fúrják magukat peterakás céljából. Ehhez a nedves gyepet részesítik előnyben. A peterakás után a nőtények kimásznak a talajból, hogy táplálkozzanak, majd ismét visszatérnek a talajba. Általában egy nőstény alkalmanként összesen 40-60 petét rak le. A peték nem hidegtűrőek, életképességük csökken 10°C alatti hőmérsékleten, míg hét nap 0°C-on 100%-os petepusztuláshoz vezet. A hőmérséklettől függően a peték körülbelül 2 hét után kelnek ki, majd három lárvastádiumon keresztül fejlődnek tovább. Észak-Olaszországban a peték június közepétől augusztus végéig találhatók meg. Az első lárvastádium 2-3 héten belül fejlődik ki, majd a második stádium 3-4 héten belül alakul ki. A harmadik lárvastádium 10-20 cm-rel a talajfelszín alatt telel át, majd tavasszal a talaj felszíne felé vándorol, hogy a gyep gyökereivel táplálkozzon. Csak tavasszal, a bábozódás előtt kezdenek el táplálkozni a növények gyökereivel. Az imágó május végén és június elején jelenik meg, hogy megismételje a ciklust. A *P. japonica* lárvák abundanciája nagyobb a hűvös talajokban, és kevésbé valószínű, hogy előfordulnak a rendkívül nedves vagy kifejezetten száraz talajban.

Morfológiája

Az imágó 7-13 mm hosszú, színe fémes zöld, csak a szárnyfedői vörösbarnák. A potroh mindkét oldalán 5, a potrohvégén 2 fehér szőrösomó található. A pete átmérője 1,5 mm, ellipszis alakú és krémszínű. A lárvá kifejlett állapotban 20-25 mm hosszúságú krémfehér színű pajor. Az utolsó potrohszelvény anális részén a sugárserték fordított 'V' alakban helyezkednek el.

2. ábra. Kifejlett *Popillia japonica* egyed (Forrás: Dr. Csóka György)

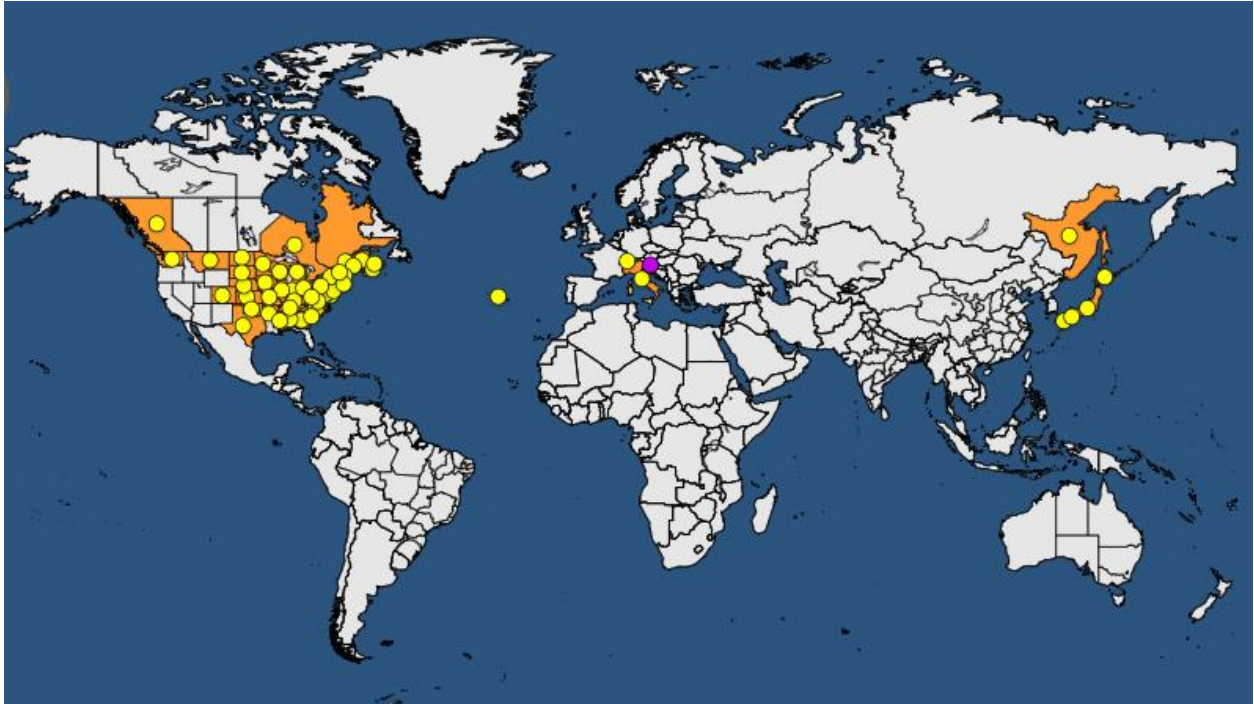

3. ábra. *Popillia japonica* lárva (A) oldalnézetben (B) a fordított 'V' alakú sugárserték
(Forrás: © EPPO Global Database, Gilles San Martin, CRA-W jóvoltából)

Földrajzi elterjedés

A rovar Északkelet-Ázsiából származik, ezen belül Japánban és Oroszország távol-keleti részén honos. Észak-Amerikába 1911-ben hurcolták be és az USA-ban komolyabb kártevővé vált, mint származási területén.

Az EU-ban a rovar az Azori-szigeteken (Portugália) fordul elő, ahol az 1970-es évek elején észlelték, valamint Észak-Olaszországban (Pavesi, 2014), ahol eredetileg a Lombardia és Piemont régiók közötti Ticino-völgyi Természetvédelmi Parkban találták meg 2014-ben. Azóta az olaszországi fertőzés más területekre is áterjedt. 2018-ban egy elhullott nőtényt találtak a hollandiai Schiphol repülőtéren található feromoncsapdában. 2021-ben egy nőtény *P. japonica*-t fogtak el Szardínián, az Alghero-Fertilia repülőtér közelében.

4. ábra. A *Popillia japonica* elterjedése (Forrás: EPPO Global DataBase)

További fertőzési esetek:

Svájcban 2017 júniusában találták meg először a *Popillia japonica* kártevőt Ticino kantonban. Egy feromoncsapdában három imágót fogott be a helyi hatóság. A legvalószínűbb, hogy a *Popillia japonica* az olaszországi Ticino-völgyből terjedt tovább.

Németországban 2021 novemberében közölték az első *Popillia japonica* fertőzési esetet, ahol egyetlen hím imágót fogtak egy csapdával Baden-Württembergben, a vasúti pálya közelében. A rovar feltehetően más EU-tagállam kitörési területéről érkezett vonattal, mint stoppos.

Szlovéniában 2024 júliusában jelentették az első *Popillia japonica* fertőzési esetet, ahol a felderítés során egy imágót fogtak be egy csapdával Lukovicában, egy autópálya melletti benzinkútnál (EPPO Global Database).

Gazdanövényei

Az EFSA folyamatosan frissíti a *Popillia japonica* gazdanövényeinek listáját. A 2021-es adatok szerint a kártevő gazdanövényköre 79 növény család több mint 300 növényfajából áll.

A *Popillia japonica* lárvái a táplálkozásuk során jelentős károkat okozhatnak magágyakban, gyümölcsösökben, szántóföldi növényekben, gye- és kerti növényekben. A fertőzésére fogékony növények közül nagyobb veszteséget Európában a *Festuca*, *Poa* és *Lolium* nemzetségen okozott.

Az Azori-szigeteken (Portugália) az imágók számos gazdaszervezettel táplálkoznak: juhar, spárga, szójabab, alma, lucerna, borsó, nyárfa, csonthéjas gyümölcsök, beleértve a szilvát és az őszibarackot, tölgyek, rózsák, szeder, málna, hársfák, angol szil, szőlő és kukorica.

Észak-Olaszországban a vadon élő *Vitis* spp., *Rosa* spp., *Tilia* spp., *Parthenocissus* spp. és a dísznövényként széles körben jelenlévő *Carpinus* spp.-t különös figyelemmel vizsgálják a felderítések során, mivel ezek nagyon vonzó növényeknek bizonyultak a rovar számára.

Tekintettel a *P. japonica* polifág természetére, a felderítéseknek a területen leggyakrabban előforduló gazdanövényekre kell irányulniuk, míg a magas kockázatú területeken az összes gazdanövényt figyelembe kell venni.

A kártevő terjedése

A *Popillia japonica* EU-n belüli terjedésének fő módjai a peték, lárvák és bábok talajjal és az ültetésre szánt gazdanövényeket kísérő ültetőközeggel lehetséges.

Az imágók a természetben repüléssel terjednek. Tekintettel a *P. japonica* széles gazdanövénykörére és jó adaptációjára, a pontos repülési időszak a különböző szélességi körökön változhat. A repülési tevékenység tiszta időjárású napokon indul meg, amikor a hőmérséklet magasabb, mint 21°C, és a relatív páratartalom 60%-nál alacsonyabb, míg a hidegebb hőmérséklet, a magasabb páratartalom és a szeles napok akadályozzák a repülést.

Az imágók akár 8 km-t is képesek repülni, azonban ezt ritkán teszik meg, és csak 1%-nál kevesebbet fogtak be az első km-nél. Sokkal nagyobb terjedési arányt (évi 16-24 km) tapasztaltak a *P. japonica* megtelepedését követő évtizedben az Egyesült Államokban.

A rovarok átlagos repülési távolsága Észak-Olaszországban 1,37 km és 7,04 km között alakult, a megjelölt példányok 75%-át 5 és 9 km közötti távolságban fogták be, az időjárás függvényében. Mivel ezeket a távolságértékeket legfeljebb hét napra számították, és egyes példányokat már 24 óra elteltével 12 km-re is megtaláltak, az eredmények összhangban vannak észak-amerikai szóródási sebességével, amely kezdetben lassú, de a populáció bősége miatt növekvő terjedéssel párosul. Az észak-olaszországi fertőzés során a természetes terjedés mértéke évről évre fokozatosan nőtt a populáció növekedésével, amíg végül stabilizálódott körülbelül 10 km/év értéken.

A *Popillia japonica* további terjedését az antropogén hatások idézik elő, amelyek magukban foglalják a fertőzött gazdanövények ültetés céljából történő mozgatását, és a vágott virágok és levágott ágak szintén hozzájárulnak a kifejlett *P. japonica* terjedéséhez. Nagy távolságokra juthatnak az imágók ún. „stopposként” gépjárműveken, vonatokon és repülőkön utazva. Ha a peték vagy lárvák túlélnek a szállítást, a lárváknak még be kell bábozódnuk, majd el kell érniük a kifejlett állapotot, melyet környezetük hőmérséklete is befolyásol. Az imágóknak, miután kibújtak a talajból, megfelelő gazdanövényt és megfelelő társat kell találniuk ahhoz, hogy táplálkozhassanak és teljes életciklusuk végbe mehessen.

2. melléklet: Hatósági mintavétel

A *P. japonica* imágók és lárvák azonosításának leírásai a 4.1.3. pontban találhatóak. A mintavételi előírások főként a *Popillia japonica* károsító EFSA által kidolgozott felderítési útmutatójából származnak, és az ÁNK 4.2.2. pontjában található dokumentációra vonatkozó információk érvényesek.

1. Vizuális vizsgálat

A *P. japonica* imágói a gazdanövények leveleinek, virágainak, szirmainak és terméseinek vizuális vizsgálatával észlelhetők. Az imágók kezdetben a növény csúcsán csoportosan táplálkoznak, lefelé haladnak és jobban láthatók a növényzeten a hűvösebb napszakokban. A kifejlett bogarak vizuális vizsgálatkor szem előtt kell tartani, hogy a szag és a közvetlen napfénynek való kitettség nagyon fontos tényező a *P. japonica* növényválasztásában. A lárvák a gyökérszónában élnek, ezért csak talajmintavétellel mutathatók ki.

2. Csapdázási módszerek

A csapdázás célja a kártevő kezdeti jelenlétének kimutatása egy területen. A csapdázás hatékonysága azon múlik, hogy a kártevőfaj legalább egy egyedét be tudják-e fogni, amint az egy területen terjedni kezd. A *Popillia japonica* befogására alkalmazott csapdák a gazdanövények színét és szagát utánozzák. A csapdát úgy kell elhelyezni, hogy egész nap napsütéses helyen legyen, vagy legalább a déli napsütés (10-15 óra között) érje. A csapdákat egymástól 3-7,5 m távolságra kell elhelyezni (kivéve a gyepeken), hogy a rovarok ne a gazdanövényre szálljanak, hanem a csapdába essenek. A magas, bokros növények vagy más tárgyak közvetlen közelében elhelyezett csapdák kevésbé lehetnek hatékonyak, mert a rovar kevésbé veszi észre őket. Ezért ilyen helyeken külön állványon szükséges felállítani a csapdákat.

A tovább terjedés megakadályozása érdekében ne alkalmazzunk csapdát a pufferezónában. A fertőzött területeken lévő csapdák megfigyelő csapdaként használhatók a területen lévő imágók repülési idejének nyomon követésére és tömeges csapdázására. Elővigyázatosságból azonban ajánlatos a csapdákat a fertőzött terület határán belül, attól legalább 1 km-re használni.

3. Mintagyűjtés

A felderítés során a csapdákból talált bogarakat morfológiailag azonosítani szükséges. A *P. japonica* gyanús egyedeket megerősítő vizsgálatra a Laboratóriumba kell küldeni. A csapdákat júniustól szeptemberig havonta legalább egyszer ellenőrizni kell.

A lárvákra történő talajmintavétel nehézkes, és csak az év abban az időszakában célszerű alkalmazni, mikor a kifejlett imágók nincsenek a talajfelszín felett és a gyepek károsodása nyilvánvaló. A *P. japonica* lárvák kimutatásának leggyakrabban használt módszere, amikor a talajból ásóval 20×20×20 cm-es kockákat vágnak ki. A mintavételt követően a talajt ponyvára/fóliára morzsolják a lárvák kinyerése céljából. Az összegyűjtött lárvákat 70%-os alkoholt tartalmazó mintagyűjtő csövekbe kell helyezni, és megerősítés céljából a Laboratóriumba küldeni.

4. Higiéniai eljárások

Be kell tartani a megfelelő higiéniai előírásokat (pl. egyszer használatos gumikesztyű, a vágószerszámok tisztítása és fertőtlenítése, kézfertőtlenítés).

5. A felderítés időzítése

A felderítés pontos időpontja a rovar életciklusától függ, amelyet a környezeti feltételek befolyásolnak. A repülési tevékenység tiszta égboltú napokon indul meg, amikor a hőmérséklet magasabb, mint 21 °C és a relatív páratartalom 60%-nál alacsonyabb, míg a hidegebb hőmérséklet, a magasabb páratartalom és a szeles napok megakadályozzák a repülést. A rovar főként a nyár legmelegebb óráiban (10-16 óra között) repül aktívan, amikor a szélereősség gyenge.

Az imágó nyári napokon táplálkodik, amikor a hőmérséklet 21°C és 35°C között van, a relatív páratartalom pedig 60% feletti. Az imágók kevésbé táplálkoznak felhős és szeles napokon, esős napokon pedig egyáltalán nem.

A hazai környezeti adottságok leginkább az észak-olaszországi viszonyokhoz hasonlítanak, ezért júniusban és júliusban célszerű vizuális felderítést végezni a *P. japonica* imágók és preferált gazdanövényeken való kártételük tekintetében. Csapdákat akkor kell kihelyezni, amikor a körülmények kedveznek az imágók megjelenésének. Észak-Olaszországban a csapdákat általában május közepétől helyezik ki, és szeptember végéig használják.

A lárva kimutatására szolgáló talajmintákat akkor kell venni, amikor a lárvák többsége a második vagy harmadik fejlődési stádiumban van. Ilyenkor közelebb vannak a talajfelszínhez és a gyepkárosodás tünetei is nyilvánvalóbbak lehetnek. Észak-Olaszországban a talajmintavétel februártól májusig, valamint augusztus közepétől októberig zajlik.

6. A minta szállítása

A megfelelően felcímkézett és a mintavételi jegyzőkönyvet is tartalmazó mintacsomagot a Laboratóriummal előzetesen egyeztetve, haladéktalanul el kell küldeni a Laboratóriumba.

7. Mintavételi adatok rögzítése

A mintavételi adatokat rögzíteni kell a TNAIR-ban. A körülhatárolt területen történt mintavételnél meg kell jelölni, hogy az adott minta a fertőzött területről vagy a pufferzónából származik-e. Minden mintát GPS-koordinátákkal kell dokumentálni. Gyanú esetén ezt egyértelműen meg kell jelölni a laboratóriumi vizsgálatot kérő dokumentumon. Fontos az érintett minták egyedi „gyanú-azonosítóval” történő ellátása a későbbi intézkedésekhez, valamint a károsító észlelésére vonatkozó körülményeket bemutató fényképek készítése a dokumentáláshoz.

3. melléklet: A „meghatározott növények” behozatalának és szállításának ellenőrzése

Behozatal

Az illetékes vármegyei NTO-knak a harmadik országból származó „meghatározott növények” behozatalához kapcsolódó ellenőrzéseket a beléptetés helyén vagy a jóváhagyott ellenőrzési pontokon kell elvégeznie.

Popillia japonica-tól mentesként elismert országból érkező szállítmányból gyanú esetén, fertőzöttként ismert országból pedig minden esetben mintát vesz az illetékes vármegyei NTO a szállítmányból.

Az [\(EU\) 2019/2072 VII. melléklete](#) különleges követelményeket állapít meg a *P. japonica* jelenlétét mutató országokból származó gazdanövények behozatalára vonatkozóan.

A fertőzés pozitív megerősítése esetén az egész tételt meg kell semmisíteni.

A nyugalmi állapotban behozott, ültetésre szánt, „meghatározott növények” fizikai megfelelőségi vizsgálatát a [2019/66 uniós rendelettel](#) összhangban a beléptetést követő első tenyészidőben a rendeltetési helyen kell elvégezni.

A TRACES-NT adatait felhasználva megtalálhatók azok a vállalkozások, amelyek importáltak gazdanövényeket. A [2016/2031 uniós alaprendelet 69. cikkében](#) előírt nyomkövethetőségi kötelezettség a *Popillia japonica*-ra is vonatkozik, így a vállalkozókhoz beérkezett gazdanövények adatainak nyilvántartását és a növények állapotát ellenőrizni kell a következő 2-3 évben a vállalkozóknál, illetve a létesítmények közelében.

Az Unión belüli szállítások ellenőrzése

Az illetékes vármegyei NTO-nak szisztematikus hatósági ellenőrzéseket kell végeznie a körülhatárolt területről kiszállított vagy a fertőzött területről a pufferzónába átszállított „meghatározott növényeken”. Ezen ellenőrzéseket legalább azokon a helyszíneken – beleértve az utakat, repülőtereket és kikötőket is – kell elvégezni, amelyeken keresztül a gazdanövényeknek a fertőzött területekről a pufferzónákba vagy az Unió területének más részeibe való átszállítása történik.

Az ellenőrzéseknek a „meghatározott növények” okmány- és azonosság-ellenőrzését kell magukban foglalniuk. Az ellenőrzéseket attól függetlenül el kell végezni, hogy a „meghatározott növényeknek” hol van a bejelentett származási helye, kinek a tulajdonában vannak és mely személy vagy szervezet felelős értük. Amennyiben ezen ellenőrzések azt mutatják, hogy a megállapított feltételek nem teljesülnek, az ellenőrzéseket végrehajtó illetékes vármegyei NTO-nak helyben vagy egy közeli helyszínen haladéktalanul meg kell semmisítenie a feltételeknek nem megfelelő növényeket. A folyamat során minden szükséges óvintézkedést meg kell tenni a *Popillia japonica* tovább terjedésének megelőzése érdekében.

4. melléklet: Elérhetőségek

Központi hivatalok

Agrárminisztérium - Erdőkért és Földügyekért Felelős Államtitkárság: Zambó Péter (államtitkár), info@am.gov.hu, központi szám: +36 1 795 2000, 1052 Budapest, Apáczai Csere János utca 9.

Agrárminisztérium - Élelmiszergazdaságért és Agrárszakképzésért Felelős Államtitkárság: Tállai András (államtitkár), info@am.gov.hu, központi szám: +36 1 795 2000, 1052 Budapest, Apáczai Csere János utca 9.

Nemzeti Park Igazgatóságok: <https://termeszetvedelem.hu/nemzeti-park-igazgatóságok/>

Pest Vármegyei Kormányhivatal Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály: dr. Bartus Adrienn (főosztályvezető), +36 1 224-9100, orszagoszoldhatosag@pest.gov.hu, 1016 Budapest, Mészáros u. 58/A

Vármegyei Kormányhivatalok: A vármegyei kormányhivatalok részletes elérhetőségei az alábbi linken érhetők el: <https://kormanyhivatalok.hu/>

Nébih: info@nebih.gov.hu, központi szám: +36 1 336 9000, 1024 Budapest, Keleti Károly utca 24.

Nemzeti Földügyi Központ: ugyfelszolgalat@am.gov.hu, központi szám: +36 1 467 6700, 1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 11.

Tudományos szervezetek

Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet (ERTI), Erdővédelmi Osztály: dr. Csóka György (osztályvezető), +36 37 320 129, vagy +36 30 305 0747, csoka.gyorgy@uni-sopron.hu, 3232 Mátrafüred, Hegyalja út 18.

Szakmai, -szakmaközi szervezetek és egyesületek

Magyar Díszkertészek Szakmaközi Szervezete: dr. Orlóci László (elnök), +36 70 330 1223, info@diszkerteszek.hu, 1025 Budapest, Törökvész út 139/b

Magyar Díszfaiskolások Egyesülete: Rónai Gergely (elnök), +36 30 372 5328, info@fakertesz.hu, 9700 Szombathely, Béke tér 1.

Országos Erdészeti Egyesület: Kiss László (titkár), +36 1 201 6293, titkarsag@oee.hu, 1021 Budapest, Budakeszi út 91.

Nemzeti Agrárgazdasági Kamara, www.nak.hu, 1115 Budapest, Bartók Béla út 105-113. (Bartók Udvar)

Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara, <https://magyarovenyorvos.hu/>, 1103 Budapest, Gyömrői út 140.2/210.

Növényvédelmi Szövetség, <https://hucpa.hu/>, 1043 Budapest, Csányi László u. 34.

Budapesti Közművek Főkert Nonprofit Zrt.: +36 1 700 7000, info@budapestikozmuvek.hu, E-ügyintézés: www.magyarorszag.hu

Egyetemek

Debreceni Egyetem: Prof. Dr. Stündl László (intézetvezető, dékán), +36 52 508 444/88504,
stundl@agr.unideb.hu

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem: [Campus főigazgatók](#)

Soproni Egyetem: [Rektori Hivatal elérhetőségei](#)

Széchenyi István Egyetem: [Dékáni Hivatal elérhetőségei](#)

Szegedi Tudomány Egyetem: [Rektori Vezetés elérhetőségei](#)